

De levensomstandigheden van jongeren in Vlaanderen

Nicole Vettenburg
Vakgroep Sociale Agogiek – UGent

- 25 maart 2010 -

1

[Structuur]

- Het jeugdonderzoekplatform
- Thema's uit de JOP-monitor 2
- Enkele thema's belicht
  - Woonsituatie
  - Werksituatie
  - Schoolwelbevinden
  - Onveiligheidsgevoelens en punitieve attitudes

2

[Jeugdonderzoekplatform (JOP)]

- Samenwerkingsverband tussen drie onderzoeksgroepen:
  - TOR (sociologie – Vrije Universiteit Brussel)
    - Promotor: Prof. M. Elchardus / Dr. J. Siongers
    - Onderzoekers: Sarah Herbots – Liliith Roggemans
  - LINC (criminologie – K.U.Leuven)
    - Promotor: Prof. J. Put – (Prof. J. Deklerck)
    - Onderzoekers: Diederik Cops – Hanne Op de Beeck
  - Vakgroep Sociale Agogiek (pedagogie – UGent)
    - Promotor: Prof. N. Vettenburg
    - Onderzoekers: Tom Boonaert – (Filip Coussée)

Jeugdonderzoeksplatform (JOP)

- Gestart in 2003, sinds 2007 als onderzoekslijn 'Jeugdbeleid' geïntegreerd binnen het Steunpunt Cultuur, Jeugd en Sport
- Opdrachten
  - Vanuit nood aan structurele aandacht voor jeugdonderzoek in Vlaanderen
  - Drie opdrachten:
    - Inventarisering en synthetisering van bestaand onderzoek
    - Jeugdmonitor: ontwikkelen en afnemen
    - Internationale dimensie realiseren

Jeugdonderzoeksplatform (JOP)

- Inventarisering en synthetisering
  - Continue opdracht
    - Opzoeken onderzoeken
    - Fiches aanmaken
    - Driemaandelijks update website
  - => Website: 600-tal fiches op www.jeugdonderzoeksplatform.be
- Ontwikkelen & afnemen van jeugdmonitor
  - JOP-monitor 1 (afname in 2005 –2006)
    - Respondenten: 14 tot 25-jarigen (N=2503)
  - JOP-monitor 2 (afname najaar 2008)
    - Respondenten: 12 tot 30-jarigen (N=3710)
  - Jeugdmonitor in Brussel (bevraging in 2010)
- Internationalisering
  - Internationale publicaties, deelname aan seminars, congressen en workshops en Europese netwerken

---

Jeugdonderzoeksplatform (JOP)

- Publicaties van het JOP
  - Jongeren van nu en straks. Overzicht en synthese van recent jeugdonderzoek in Vlaanderen (2006)
  - Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit de JOP-monitor 1 (2007)
  - Jongeren binnenstebuiten. Thema's uit het jongerenleven onderzocht (2009)
  - Jongeren in cijfers en letters. Bevindingen uit de JOP-monitor 2 (2009)

Thema's uit de JOP-monitor 2

- De leefomstandigheden van jongeren
  - De woonsituatie
  - Verder studeren en sociale achtergrond
  - De werksituatie van jongeren
  - Jongeren en hun vrije tijdsactiviteiten
  - Een lief hebben
- De leefwereld van jongeren
  - Gezinsrelaties
  - Schoolwelbevinden
  - Welbevinden
  - Onveiligheidsgevoelens en punitieve attitudes
  - Grenzen aan verdraagzaamheid
  - Democratisch burgerschap
  - **Media gebruik en mediapreferenties**
  - **De ideale levensloop van jongeren**
- Het gedrag van jongeren
  - Participatie aan het verenigingsleven
  - **Delinquentie**

Enkele thema's belicht

- De leefomstandigheden van jongeren
  - Woonsituatie
  - Werksituatie
- De leefwereld van jongeren
  - Schoolwelbevinden
  - Onveiligheidsgevoelens en punitieve attitudes

Woonsituatie

- Leeftijd waarop jongeren het ouderlijk huis verlaten stijgt (hotel mama)
- Zelfstandig wonen (= alleen wonen, samenwonen met partner, samenwonen met vrienden)
- 18- tot 30-jarigen:
  - 18j.: 3%
  - 22j.: 21%
  - 25j.: 64%
  - 30j.: 91%

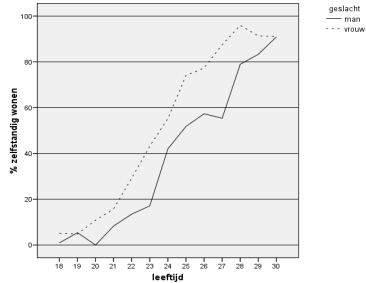

Woonsituatie

Figuur 1. Zelfstandig wonen bij 18- tot 30-jarigen in Vlaanderen

---

Woonsituatie

- Het huis verlaten hangt samen met:
  - Leeftijd: ouder > jonger
  - Geslacht: vrouwen > mannen
  - Opleiding: studie afgerond > studie niet-afgerond

=> jongeren blijven langer thuis wonen, omdat ze steeds langer op de schoolbanken zitten.

Werksituatie

Werksituatie niet-schoolgaande 18- tot 30-jarigen :
89% heeft een job, hiervan:

- Werknemer: 83%
- Zelfstandige of helper: 6%
- Werkloos: 5%
- Ziek, werkonbekwaam, invalide: 1%

Werksituatie

Kans op niet-werken groter bij:

- Vrouwen > mannen
- Jongere > oudere leeftijdsgroep
- Lager opgeleide > hoger opgeleide jongeren
- Jongeren met ongunstig toekomstperspectief > gunstig toekomstperspectief

---

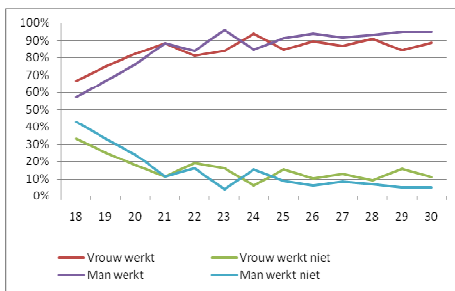

Werksituatie

Figuur 3. Werksituatie naar leeftijd en geslacht in %

Werksituatie

- Jongeren zijn een kwetsbare groep op de arbeidsmarkt
- Ondersteunende activering impliceert ook:
  - een sociaalpedagogisch aspect
  - aandacht voor aanbodzijde

Schoolwelbevinden

- Twee dimensies:
  - Schoolbeleving
  - Relatie met leerkrachten/docenten
- Vaststelling
  - Meeste leerlingen/studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over hun opleiding en school
  - Meeste leerlingen hebben goede tot zeer goede relatie met leerkrachten/docenten

---

Schoolwelbevinden

- Schoolbeleving
  - Secundair onderwijs
    - meisjes > jongens
    - Geen verschil naar onderwijsvorm (aso, tso, bso)
    - Gebist:
      - In lager onderwijs: geen invloed
      - In secundair onderwijs: minder gunstige schoolbeleving
  - Hoger onderwijs
    - Meisjes > jongens
    - Universiteit > hogeschool
    - Gebist in lager- of secundair onderwijs: geen invloed op beleving

---

Onveiligheidsgevoelens

Onveiligheidsgevoelens bij jongeren (12- tot 30-jarigen)

- Bv. - Uit angst dat er mij iets overkomt, durf ik 's avonds niet meer alleen op straat komen (16% akkoord)
- De politie is niet meer in staat om ons nog te beschermen tegen criminelen (32% akkoord)

Bevindingen

- Jongere > oudere leeftijdsgroep
  - Vrouwen > mannen
  - Aso, tso, bso: geen verschillen
  - Geen diploma > diploma S.O. en H.O.
- = > Verklarende factoren
- Geslacht, opleidingsniveau, financiële ruimte en vooruitzichtigheid

---

Onveiligheidsgevoelens

Houding t.a.v. criminaliteit

- Repressieve aanpak:

- Bv. – zware misdadigers verdienen geen gerechtelijk proces (24% akkoord)
- alle misdrijven zouden even hard moeten worden aangepakt (13% akkoord)

Bevindingen:

- Jongere = oudere
- Vrouwen = mannen
- Bso > tso en aso
- Diploma: geen > S.O. > H.O.

Onveiligheidsgevoelens

Punitieve preventie

- Bv. – meer camera's in de straten (16% akkoord)
- harder straffen ipv helpen (10% akkoord)

Bevindingen:

- Vrouwen = mannen
- 12-13-jarigen > oudere groepen
- Bso > tso en aso
- Diploma: geen > S.O. > H.O.

Onveiligheidsgevoelens

- Onveiligheidsgevoelens, harde aanpak en punitieve preventie:

- Genoten onderwijsvorm
- Financiële ruimte
- Vooruitziendheid (bezorgdheid eigen toekomst)
=> belangrijke voorspellers

- Hoe onveilig jongeren zich voelen, hoe meer zij akkoord gaan met harde aanpak en punitieve preventie

=> Meer inzicht nodig over waarom jongeren zich onveilig voelen

---

[

- Vragen?
